

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie dotyczącej wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędzię SN Marię Szczepaniec po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu bez udziału stron 22 września 2025 r. wniosku sędziego SN Marka Siwka o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 65/25, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

nie wyłączyć sędziego SN Marka Siwka od udziału w sprawie o sygn. akt I ZO 65/25.

UZASADNIENIE

Sędzia SN Marek Siwek pismem z 23 lipca 2025 r. złożył w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wniosek o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 65/25, której przedmiotem jest rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego SN Dariusza Pawłyszczke i sędziego SN Kamila Zaradkiewicza od rozpoznania sprawy I ZB 42/24.

Sędzia SN Marek Siwek wskazał na znajomość jaka łączyła go z X. Y. w czasie, kiedy pełnił funkcję Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla Okręgu Sądu Okręgowego w L.. W związku z pełnieniem tej funkcji sędzia SN Marek Siwek uczestniczył w konferencjach organizowanych przez Krajową Radę Sądownictwa, związanych z sądownictwem dyscyplinarnym. W tamtym okresie członkiem

Krajowej Rady Sądownictwa, a zarazem uczestnikiem tych konferencji był także X. Y. Przebieg tych konferencji uwzględniał program merytoryczny, jak i towarzyski. Zaznaczył, że choć znajomość z X. Y. nie przybrała charakteru bliskiego, orzekanie w sprawie, w której jest on stroną, mogłoby w odbiorze zewnętrznym prowadzić do uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności przedstawione we wniosku nie uzasadniają wyłączenia sędziego.

Bezstronność sędziego jest stale podkreślana w orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, a także Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W decyzji ETPCz z 5 stycznia 2017 r. *Bodet v. Belgia*, wskazuje się w szczególności na potrzebę stałej troski o to, aby w demokratycznym społeczeństwie sądy wzbudzały zaufanie u stron procesu. Zdaniem Trybunału, w tej mierze art. 6 ust. 1 Konwencji wymaga wprost, aby sądy były bezstronne. Wymóg zachowania bezstronności przejawia się przy tym w dwóch aspektach. Pierwszym jest brak przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń. Przyjmuje się istnienie domniemania takiej osobistej bezstronności do czasu przedstawienia dowodu przeciwnego. Sąd musi być również obiektywnie bezstronny, tj. dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (postanowienie SN z 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17, OSNKW 2018, nr 3, poz. 26).

W przypadku gdy wniosek o wyłączenie od orzekania składa sam sędzia istotne znaczenie ma dokonana przez niego, a wyrażona w złożonym wniosku, ocena stanu jego bezstronności w danej sprawie. Jest to konkretna, własna ocena relacji indywidualnej sędziego do sprawy, jego stosunku do przedmiotu rozstrzygnięcia w odniesieniu do zawartej w art. 41 § 1 k.p.k. przesłanki stanu uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Sam stopień tego uzasadnienia w przypadku wniosku składanego przez sędziego w sposób oczywisty wynikać musi z jednej strony z obiektywnie potwierdzonych okoliczności sprawy, z drugiej jednak składa się właśnie z własnej, subiektywnej, wewnętrznej sfery przekonania samego sędziego. Sfera ta, wszakże nie może być związana z

innymi czynnikami niż przekonanie, że okoliczności sprawy, jej przedmiot czy istota wcześniejszych rozstrzygnięć łączące sędziego z przedmiotem rozstrzygania rodzą zagrożenie dla bezstronności orzekania, albo mogą takie wrażenie wywołać. Ten wyraz relacji sędziego do sprawy, pod warunkiem wystąpienia czynników obiektywnych, może w konkretnym układzie okoliczności prowadzić do potrzeby wyłączenia sędziego. Są to jednak rzecz jasna innego rodzaju okoliczności niż te wskazane w art. 40 k.p.k., powodujące wyłączenie sędziego z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt IV KO 63/21).

W niniejszej sprawie relacje SSN Marka Siwka i X. Y., nie spowodują, aby w odbiorze społecznym, jak i postronnego obiektywnego obserwatora, obiektywizm i bezstronność sędziego SN Marka Siwka mogły wzbudzić uzasadnione zastrzeżenia. W przeciwnym razie, samo spotkanie sędziów i udział we wspólnej konferencji należałoby kwalifikować jako podstawę do wyłączenia, co bez zaistnienia innych okoliczności nie może być apriorycznie aplikowane w każdym przypadku. Sama znajomość służbowa nie jest podstawą do wyłączenia sędziego. Sprawa o sygn. akt I ZO 65/25, od której rozpoznania żądanie wyłączenia złożył sędzia SN Marek Siwek, dotyczy bowiem wniosku o wyłączenie sędziego SN Dariusza Pawłyszczke i sędziego SN Kamila Zaradkiewicza od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 42/24. Sprawa o sygn. I ZO 65/25 ma inny zakres i przedmiot, dlatego nie stanowi sprawy głównej o sygn. II ZO 28/24 ani sprawy o sygn. akt I ZB 42/24, w której stroną postępowania jest X. Y.

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie jest uregulowana w art. 41 § 1 k.p.k. Wyłączenie sędziego może mieć miejsce w sytuacji, gdy ujawnią się okoliczności o takim charakterze, że brak jest możliwości przekonania każdego rozsądnie myślącego, kto powziął wątpliwości co do bezstronności, że z całą pewnością nie wpłyną one na obiektywizm rozpoznania sprawy i treść rozstrzygnięcia kończącego postępowanie (zob. postanowienie SN z 11 września 2019 r., I DO 44/19, Lex nr 2729821). Wyłączenie sędziego, na podstawie art. 41 k.p.k. nie może być uznaniowo arbitralne, lecz musi być przyczynowo racjonalne, jako że nie każda znajomość służbowa, nawet sędziów, jest równoznaczna z koniecznością uwzględnienia wniosku.

Wnioskodawca prócz argumentów w postaci osobistej znajomości jaka łączy go z X. Y., związanej z udziałem w konferencjach organizowanych przez KRS, w których uczestniczył także X. Y., nie przywołał innej argumentacji, pozwalającej na jej ocenę w kontekście regulacji z art. 41 § 1 k.p.k., który stanowi, że: „sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie”.

Kierując się powyższym wskazaniem oraz przytoczonymi wyżej okolicznościami sprawy, Sąd Najwyższy uznał, że nie zachodzi potrzeba wyłączenia SSN Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 65/25.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]